

جزوه اول:

سیستم **pure hardware** مشکل این هست که ساخته بشود دیگر امکان تغییر نداریم. یک روش دیگر این هست هم بخش سخت افزار داشته باشد هم بخش نرم افزارش دست خودمان باشد تا بعدا هم بتوانیم الگوریتم آن را تغییر بدهیم. پیاده سازی ۳ تا روش دارد که روش اول توی ریز پردازنده ها هست روش آخر هم که گفتیم بدرد ما نمیکورد توی این درس روی همون روش دوم تمرکز میکنیم همون سخت افزار خالص هستیم. توی همین روش خالص دیگر کاری به جزئیات نداریم فقط ورودی میدهیم و خروجی میگیریم خاص منظوره هست و **performance** بهتری دارد. اونایی که **ASIC** نباشند مثل فلش ها و حافظه ها و **FPGA** ها که میتوانند قابلیت برنامه نویسی مجدد داشته باشند **ASIC** ها خاص منظوره و داخل کارخانه ها ساخته میشوند. **FULL CUSTOM ASIC** یعنی همه ریز با جزئیات را خودمان میسازیم و بنابراین بهینه خواهد بود و کارکرد خوبی دارد چون فکر کن خونه را کلا خودت بسازی خوب آجر هم قوی هست ولی وقتی خود را درگیر جزئیات میکنی ساختن طرح های پیچیده خیلی سخت تر میشوند چون تا حد آجر وارد جزئیات شده هستی و دیگر به معماری آن نمیتوانی فکر کنی پس این دسته درسته خیلی بهینه هستند ولی چون جزئیات پیاده سازی زیادی هستند برای سیستم های بزرگ پیچیده هستند و برای سیستم های کوچک مورد نیاز هستند مثلاً یک جمع کننده یا گیت اند اور یا مالتی پلکسر نه یک پردازنده یا یک خط لوله این روش در سطح ترانزیستور کار میکند. **CMOS** یعنی از دو قسمت مکمل به نام **PMOS NMOS** ساخته شده است. **PMOS** ۱ را خوب عبور میدهد و افت ولتاژ ندارد و **NMOS** ۰ منطقی را خوب عبور میدهد واسه همین **NMOS**. از اینها برای ساختن اند اور اینها استفاده میشود.

Gate array ASIC: میخواهیم یک مجموعه ای از گیت ها داشته باشیم مثلاً یک ضرب کننده خط لوله ای و دیگه کاری نداریم گیت ها کجا قرار بگیرند فقط سیم بندی ها را مشخص میکنیم ورودی خروجی کنترل میکنیم فقط داخل اتصالات داخلی نیاز داریم مثلاً خروجی یک گیت اند به ورودی یک گیت دیگه هست.

ASIC یا باید از ترانزیستور استفاده میکردیم یا کتاب خونه که توش ادر و گیت اندر اور اینا داشته باشه. ۳ تا **ASIC** ۲ تا **in the field** هست.

FPGA ها دو قسمت دارند **logic cell** و سویچ ها که کار سویچ ها وصل کردن لاجیک سل ها هست. سویچ از یک سری مالتی پلکسر متصل شده است قابلیت یک برنامه ریزی دارد و دیگر مقدار آنها تغییر نمیکند و حافظه دارد. از دی فلیپ فلاپ برای نیاز به حافظه یا مدار های ترتیبی استفاده میشود. **look up table** هم برای پیاده سازی مدارات ترکیبی هست. شاید بهینه نباشند چون از همه امکانات استفاده نمیکنیم. یکی دیگه از راه ها **PROM** ها هستند. دیگه **simple fpga** ها هستند و راه آخر **PCB** یا بورد دیزاین هست که فقط ارتباطات را پیاده سازی میکنیم و اجزا بقیه ثابت هستند مثلاً چطورری خروجی کدوم به کدوم وصل شود.

بر اساس یک سری متریک می‌گیم کدوم یکی از این ۳ دسته مناسب هستند اول اندازه یا **AREA** که خود این به معماری و تکنولوژی ربط دارد. **ASIC** خیلی بهینه هست چون فقط قسمت هایی که نیاز داریم و می‌ذاریم و اندازه‌ش کوچک هست **GATE ARRAY** ها چون بعضی قسمت هاش رو ممکن هست استفاده نکنیم یک مقدار بزرگتر هست و دسته آخر **FGPA** ها هستند که بسیار بزرگ هستند اندازه ثابت هست ولی بزرگ هستند. دوم کارایی یا سرعت هست، که اینجا منظور ما **latency** هست یعنی چه قدر طول میکشد یک معماری را پیاده سازی کنیم. هر چی سایز بزرگ کامپوننت ها دور تر و کارایی پایین تر هست با فرض معماری یکسان بهترین آن **ASIC** هست و بدترین **FGPA**. سوم از لحاظ پاور هست **FPGA** ها مصرف بالاتری دارد چون کلی سوئیچ و سل داریم و نیاز به پاور دارند حتی اگر یک جا را فقط برنامه نویسی کنی باز باید کلش را برنامه بدهی تا به خروجی برسد و کمترین **ASIC** هست. چهارم هزینه هست. هزینه **FGPA** ثابت ولی هزینه **ASIC** زیاد هست زمان ساخت هم زیاد تر ولی **FPGA** ها کمتر هست. برای نمونه های اولیه یا شروع و تست کردن از **FPGA** و بعد از ساخته شدن **IC ASIC** جایگزین می‌کنیم باید هر دو باشند. توان انرژی در یک لحظه هست ما پول برق می‌دهیم. **FPGA** ها در پردازنده **XEON** همان شتاب دهنده ها هستند.

توصیف رفتاری این هست که بگوییم این سیستم چطوری کار میکند مثلاً سی دی بگذاریم میتوانیم گوش بدهیم بابت این ورودی این خروجی را خواهیم داشت. توصیف ساختاری هست که می‌گیم کامپیوتر از چه قسمت هایی تشکیل شده است یک کامپوننت رو به ریز مولفه تبدیل می‌کردیم. یک توصیف دیگر توصیف فیزیکی هست که عین همون توصیف ساختاری ولی با جزئیات بیشتر مثلاً این کامپوننت اندازه‌ش چه قدر هست کجا قرار گرفته طول این سیم چه قدر هست و یا کلاک طول آن چه قدر هست و ...

از نرم افزار هر چه قدر به سخت افزار بروی جزئیات بیشتر میشود مثلاً پایین ترین سطح ترانزیستور هست. توی اینجا هم بحث **abstraction** داریم برای **productivity** بالاتر و حذف جزئیات و هر چه قدر پایین تر یعنی تو سطح ترانزیستور خواستیم بریم جزئیات بیشتر مطرح میشود تا مدل ما ساده باشد. ۴ لول انتزاع داریم پایین ترین ترانزیستور هست در این قسمت همه چی به صورت ولتاژ و جریان هست به صورت آنالوگ، گیت لول دیگه کاری بین صفر و پنج ولت نداریم فقط صفر و یک داریم و کلی جزئیات را حذف کردیم. سطح سوم سطح **RTL** هست. کلا رجیستر می‌شناسی با **combinational logic** اینجا توصیف ماشین حالت داریم یا **state machine** و اینجا سیگنال کلاک داریم که رهبر هست و همه المان ها داخل سیستم دیجیتال خود را با این کلاک هماهنگ میکنند. در سطح آخر و بعدی اینجا همه سطح پردازنده هست و با برنامه نویسی **C** مینویسیم همین لول هست. اگر نتوانیم کار بکنیم باید هعی جزئیات اضافه کنیم و بریم لول های پایین تر. توی اون ۳ تا دسته رفتاری ساختاری فیزیکی پر جزئیات ترین فیزیکی هست.

هدف از سنتز این هست که هر توصیفی داشتیم ما یک سری گیت منطقی داشته باشیم که بهم وصل باشند یعنی توصیف ساختاری در سطح گیت باشد. هدف نهایی همین هست.

اگر سنتز در مرحله الگوریتم با زبان های برنامه نویسی رایج باشد اول باید بیاوریم تو سطح RTL بعد از این مرحله از توصیف رفتاری باید به توصیف ساختاری برویم با بهینه سازی بعد با توصیف ساختاری RTL باید برسیم به توصیف ساختاری گیت لول و این مرحله آخر هست. در آخر یک بهینه سازی هم میزند و بر اساس کارنو مپ هست و بدون در نظر گرفتن تکنولوژی هست. به این مراحل netlist گفته میشود.

در توصیف فیزیکی از ساختاری میایم به فیزیکی و باید بعد از سنتز و داشتن netlist یک خروجی بگیریم که بهش lay out گفته میشود اول تو سطح پردازنده بعد تو سطح RTL، بعد تو سطح گیت بعد میگیریم چه سیم های داریم و چه شکلی هستند مرحله آخر این هست که تاخیر ها را به میدهند مثل گیت ها و سیم هم اینقدر تاخیر دارد بعد تاخیر این سیستم را میتوانیم بدست بیاوریم مثلاً نواحی بحرانی و ... و بعد از آن بررسی میکنیم که چطوری باید کلاک ها پخش بکنیم داخل مدار. مرحله دوم طراحی فیزیکی بود مرحله سوم verification هست و چک میکنیم آیا سیستم مدل شده درست هست یا نیست. تست کردن تایم باید بعد از place and rout باشد یعنی گیت ها طول گیت ها جای گیت ها و سیم ها مشخص باشد. Simulation رفتار را شبیه سازی میکند و یک نرم افزار هست و شبیه سازی میکند سیستم واقعی را. Emulation رفتار را شبیه سازی نمیکند از خود ماژول استفاده میکند و از اون بهره میبرد.

EDA یک بحث transformation دارد یعنی نگاه میکند چه کدی نوشتیم آن را به صورت سخت افزار مناسب جایگزین میکند و بعد بخاطر اون توصیف یک بهینه سازی میکند مثلاً اند سه ورودی بشود دو تا اند دو ورودی. حسن زبان های توصیف سخت افزاری این هست که در درجات بالا هست و احتمال خطا را کم میکند. دیزاین ما مستقل از تکنولوژی خواهد بود هم روی FPGA میشود هم روی ASIC با طول سیم مختلف. خروجی کد توصیف سخت افزار netlist هست. هر مدار ممکن هست simulation داشته باشد ولی سنتز نه لزوماً چون باید با یک سری گیت های منطقی پیاده سازی کند و توسط یک سری گیت خروجی تولید میشود و اگر منظور ما سخت افزار خاصی باشد ولی قابلیت پیاده سازی شدن توسط گیت را نداشته باشد قابلیت سنتز شدن ندارد ولی هر چیزی شبیه سازی دارد. در زبان های سطح بالا مفهوم زمان مطرح نیست ولی در توصیف سخت افزار مفهوم زمان دارد و هر گیت تاخیر خاص خودش را دارد.

Delta delay: هنگام شبیه سازی دونه به دونه خط ها را میخواند و انتظار ما این است به صورت موازی اجرا شود ولی اینکه همزمان هست پس با یک تاخیر به نام دلتا اجرا میشود خط اول که خط آخر هم رسیده باشد و اجرا شود یعنی خط خوانده میشود ولی اجرا نمیشود.

شبیه سازی روی توصیف هیچ تاخیری ندارد. اگر netlist داشتیم تاخیر داریم.

Entity declaration, architecture برای پیاده سازی کارا به توصیف دقیق سخت افزار نیاز داریم. **body** باید این ۲ تا باشند تا قابل سنتز شدن باشد سیستم. با **entity** ورودی خروجی تعریف میکنیم. **Mode** جهت را مشخص میکند یعنی ورودی یا خروجی هست. تو **architecture** بادی، میایم میگیریم برای این ورودی خروجی ها چه رفتاری باید انجام شود توصیف پیاده سازی سیستم هست در واقع. بعد از **begin** هر چی بنویسی به صورت موازی هست یا **concurrent** چون ماهیت سیستم دیجیتالی به این شکل هست. از **configuration** استفاده میکنیم تا بگیریم کدوم یکی از **architecture** ها رو باید برای اون **entity** استفاده کنی.

Signal تو بادی **arch** تعریف میشود بین **arch** و **begin**. مقدار دادن \leftarrow هست.

مقدار دهی اولیه: **signal x: bit := '0'**؛ سیگنال همان سیم هست یا حافظه دارد که به یک دی فلیپ فلاپ وصل هست. هر چی راجب سیگنال بگیریم مثل همان پورت هست. **variable**: همون متغیرهای زبان سطح بالا هستند. موقع سنتز سیگنال یا سیم دو نقش دارد یا سیم خالی مثل باس یا سیم حافظه دار مثل دی فلیپ فلاپ اگر کلاک بود دومی هست اگر مدار ترکیبی بود سیم خالی. از متغیر برای محاسبه کردن مقادیر میانی هست وقتی میخواهیم موقت باشد اسکوپ آن داخل **process** ها هستند و داخل **arch** نیست یعنی قبل از **begin** مگر داخل **process**. متغیر بعد زمانی ندارد. داخل **arch** میتوانی **process** باشد و بین **begin, end** هست.

Constant داخل **arch declaration** هست همون ثابت خودمان هست. **integer** ها ۳۲ بیتی هستند به صورت دیفالت.

اگر **unsigned** گذاشتیم برای عملیات محاسباتی میگذاریم و ۸ بیتی هست جمع کننده ۸ بیتی میگذارد جا ۳۲ بیت الکی.

مقدار **unsigned** با **signed** جمع نمیشود.

Entity پورت ورودی و خروجی را بگذار.

Std_logic: همون ۰ و ۱ و Z هست.

Full adder: برای **sum** دو تا **xor** میزاریم که دو تا **a b** هست سومی **c in**.

ترکیبی ها خروجی وابسته هست به ورودی و حافظه ندارند. لچ و فلیپ فلاپ ندارند. ترتیبی انگار از یک حالت به حالت دیگر میرویم. خروجی به حالت فعلی وابسته دارد.

After 10ns یعنی حاصل محاسبه میشود و بعد از ۱۰ ثانیه در خروجی ریخته میشود. این برای سنتز نیست و برای تست ها هست چون زمان از دید زمان و مقاومت هست. **test bench** همون شبیه سازی هست.

Closed feedback loop: که نباید مدار ترکیبی داشته باشد یعنی سیستم خروجی وابسته به ورودی هست یا ورودی های گذاشته و باید بررسی کنیم که نباشند و ورودی گذشته نسبت به ورودی های گذشته تر بدست آمده است و شده است مدار ترتیبی ولی مدار ما ترکیبی باید باشد. چطوری بفهمیم ؟ دو طرف مقدار دهی سیگنال ها اگر یک نوع سیگنال بود خودش یا نات آن این مشکل را داریم.

تو مقدار دهی شرط اگر همه شرط ها درست بود اولین اولویت دارد برای مقدار دهی. **Declaration** قبل از **begin** توصیف ها بعد از **begin**.

اگر اون آخر **when** بگذاری برای شرط آخر ممکن است مشکل **high impedance** رو نادیده بگیری و ۷۷ حالت دیگر را نادیده گرفتی و باعث شدی که مدار حافظه داشته باشد چون قرار نیست خروجی مدار تغییر بکند چون **z1** یا مثلا **Oz** مدار خروجی قبلی خودش را حفظ میکند و انگار حافظه دارد در صورتی که در ترکیبی نباید حافظه داشته باشیم مالتی پلکسر ما، از نوع لچ در صورتی که نباید داشته باشد. دقت کن **Oz** بستگی دارد حالت قبلی چی بوده و انگار حافظه دارد چون مقدار قبلی را باید نگه داریم و خروجی عوض نمیشود.

جمع تفریق داشتی **numeric_std.all** رو بیار چون با **std_logic** این کار ها رو نمیتوانی بکنی. بر اساس **out** باید یا بگی **std_logic** یا هر چی.

Ctrl (1 downto 0) = "00" مساوی هست با بگی که **ctrl = "100"** فرقی نمیکند. چرا از بیت استفاده نمیکنیم ؟ چون ناقص هست فقط ۰ و ۱ دارد ولی **z** رو کاور نمیکند واسه همین از **std_logic** استفاده میکنیم.

تمام کد های شرطی فقط مالتی پلکسر میسازند بیس همه چیز مالتی پلکسر هست بخاطر همین داخل استاندارد سل ها همیشه مالتی پلکسر هست.

توی **with select** دیگر اولویت نداریم و انتخاب ها نباید یکسان باشد **choice** منظورمان هست **mutual exclusive**. باید همه حالات را تعریف کنیم **all inclusive** و گر نه همان مشکل قبلی که لچ هست پدید میاد حافظه دار میاد برای اینکه این مشکل پیش نیاد میگی **others**. به جای **choice** آخر میزارن **others** رو.

جلوی **with** اونی که قرار هست بهش وابسته شود را میگذاریم. از سلکت سیگنال واسه وقتی که اولویت نداریم یا جدول درستی بکشیم استفاده میشود و از شرطی برای جایی که اولویت نیاز داریم. با این شرطی ها میتوانیم بیش از یک شرط را چک کنیم پراتنز بگذاریم و **and** یا **or** بعد از **when**. ولی سلکت ها فقط روی یک شرط هستند.

فصل چهارم:

برای نوشتن دستورات به صورت ترتیبی نه به صورت موازی از **process** استفاده میکنیم، ترتیبی کلا بهتر هست هر چی داخل این بدنه باشد به صورت ترتیبی اجرا میشود و این **process** بین **begin, end arch** هست و اگر چند تا بود به صورت موازی اجرا میشوند و هر کدام یک **statement** هستند. برای توصیف رفتاری به کار میرود هم مدار ترتیبی و ترکیبی را میتوان توصیف کرد. دیگه توصیف ساختاری نداریم ولی میتوانیم بنویسیم. دو صورت دارد یکی با **sensitivity list** که یک سری سیگنال توش هست به ازای تغییر اونها بدنه **process** یکبار اجرا میشود، اگر یکی از سیگنال ها را ننویسیم **process** اجرا نمیشود و مقدار قبلی خود را حفظ میکند و انگار حافظه دارد و دیگه ترکیبی نیست ترتیبی هست پس برای ترکیبی باید تمام ورودی ها را در لیست حساسیت بنویسیم و گر نه تشکیل حافظه میدهد، کلا ترکیبی ها باید به ازای تغییر ورودی خروجی تغییر کند. یک پیاده سازی پراسس با **wait** هم داریم ۳ نوع دارد **wait for** برای زبان مثلا ۱۰ ثانیه، **wait until** برای عبارت ترو فالس و **wait on** برای یک سری سیگنال ها صورت میگیرد. داخل پراسس فقط یک **wait on** میتوانی داشته باشی بیشتر باشد دیگه سیستم قابلیت سنتز شدن ندارد و بیشتر برای تست بنچ هست. مقدار دهی سیگنال هم مثل قبل هست فقط یک نکته داخل پراسس ها مقدار دهی سیگنال ها یک نکته دارد، ۲ مرحله دارد یک **evaluate** و **update** که اولی مال سمت راست عبارت مقدار دهی سیگنال هست و دومی مال سمت چپ و اپدیت کردن مقدار آن در **end process** یعنی انتهای آن اپدیت میشود.

Variable استفاده نمیکنی خروجی که استفاده میشود چی هست و به صورت فوری هست و دیگه ۲ مرحله قبلی سیگنال را ندارد یعنی **evaluate update** دیگه تا آخر پراسس نیست همون لحظه اپدیت میشود. **evaluate** آخر هر خط ولی اپدیت انتهای پراسس رخ میدهد. از سیگنال استفاده کن.

در ساختار **when else** فقط یک مقدار دهی سیگنال داشتی ولی برای **if then** میتوانی چند تا سیگنال مقدار دهی کنی، دقت کن **if then** فقط داخل **process** ها هستند و **when else** ها داخل **arch body** هستند. ورودی ها را داخل پراسس بگذار. اگر وابسته بود باید بیاد داخل پراسس ولی نیومده همون داخل **arch** بگذاری مهم نیست. اگر داخل **if then** فقط یک مقدار دهی سیگنال داشته باشی همون **when else** هست بدون هیچ تفاوتی زمان تفاوت هست که به ازای هر **if then** بیش از یک مقدار دهی داشته باشیم به ازای تعداد مقدار دهی سیگنال ها

مالتی پلکسر خواهیم داشت فقط سلکتور های آنها یکسان هستند یعنی به ازای همه اون سیگنال هایی که سمت چپ هستند مقدار دهی میکنیم در خروجی مالتی پلکسر ها قرار میگیرند فقط سلکتور های اینها مشترک هستند. همه **if else** مثل **when else** مالتی پلکسر دارند. **If else** جز **sequential assignment** ها هستند ترتیبی هستند و داخل پراسس ها فقط هستند ولی **when else** و **with select** جز موازی ها یا **concurrent** ها هستند برای مقدار دهی سیگنال ها چه با اولویت چه بی اولویت و داخل **arch** قرار میگیرند.

برای **incomplete branch** میایم با **else** این مشکل را حل میکنیم.

مورد دیگر **incomplete signal assignment** هست که این هم یک مشکل دیگر هست که باید بالای پراسس یعنی درست بعد از **begin** دوباره مقدار دهی دیفالت که همان صفر هست بدهیم چون اگر ندهیم انگار حافظه دارد و همه خروجی ها یک میشود به ازای هر مقادیری مثلا چه **a** بزرگتر باشد چه **b** بزرگتر باشد چه مساوی باشند خروجی ۱ میدهد و عملا بی فایده هست دیگر مقایسه گر نیست.

سیگنال آخر پراسس اپدیت میشود. هر جا دنبال اکتیو هستی بنویس با غیر اکتیو ها کاری نداشته باشد. اگر چند تا **if** به صورت جدا از هم تعریف کردیم **if** آخری بیشترین اولویت را دارد.

Case when == with select سمت راستی رو قبلا داشتیم اینجا هم دقیقا همان شکلی هست منتها داخل پراسس.

.When else = if else

دقت کن با **case when** هم مشکل **incomplete signal assignment** خواهیم داشت و به جای اینکه داخل هر شرط مقدار دهی کنیم یکبار همون بالا همه را صفر میکنیم.

این هم مانند **if else** بیش از یک سیگنال میتوانیم مقدار دهی کنیم که با **when else** نمیتوانستیم و دقت کن کنترلر اینجا هم یکسان هست.

Others یعنی سیم هایی که مورد استفاده نیست به هم وصل شوند و بروند به یک حالت.

جایی از **loop** استفاده میکنیم که قرار هست یک کار تکراری میخوایم انجام بدهیم. و دقت کن لوپ داخل پراسس هست و خارج از پراسس نمیتوان استفاده کرد دقت کن **loop range** باید از قبل مشخص باشد و ایستا باشد نمیتوانی مثلا از کاربر بگیری.

=+ ببین تو vhdل چه شکلی هست.

برای یک مدار ترکیبی دو حالت داریم sequential و concurrent.

Concurrent: برای توصیف سخت افزاری هست و میدانیم مالتی پلکسر داریم.

Sequential: بیشتر برای توصیف رفتاری هست و ساده تر هست مثلا پراسس داشتیم.

If ها برای وقتی هست که اولویت داریم دقیقا مثل **when else** ها.

Case when ها برای وقتی هست که اولویت برای ما مهم نیست دقیقا مثل **with select**.

دقت کن سخت افزاری برای لوپ نداریم و یک راه میان بر هست و همون رو باز کنی به جای ۴ تا خط یک خط نوشتی و اصلا معادل فیزیکی ندارد.

فصل پنجم:

مدار ترکیبی حافظه ندارد یعنی ورودی گیت اندر کاری ندارد قبلا چی بوده بر اساس ورودی الان خروجی تغییر میکند ورودی تابعی از خروجی هست واسه همین پراسس داشتیم و لیست ورودی ها را مینوشتیم.

مدار ترتیبی یعنی ترتیب برای ما مهم هست پس در واقع حافظه داریم چون بر اساس ورودی های هست که قبلا به سیستم ما داده است، به ۲ دسته سنکرون و آسنکرون تبدیل میشوند و معمولا سنکرون هستند چون پیاده سازی آنها ساده هست.

D latch: یک کلاک دارد که همان پایه **enable** هست اگر فعال بود ورودی را بزار روی خروجی ولی اگر صفر بود خروجی را **hold** کن.

D flip flop: این دیگه با **enable** کار نمیکند در یک لحظه فعال میشود سر لبه کلاک بالا رونده یا پایین رونده عمل میکند کلاک چه صفر یا چه ۱ باشد مقدار قبلی را نگه میدارد ولی وقتی پایه کلاک بالا رفت ورودی را بر روی خروجی میگذارد کنترل آن دست خود ما هست. آسنکرون یعنی به کلاک کاری ندارد مثل ریست ۱ شد خروجی صفر هست دیگه کاری ندارد کلاک چی هست.

لچ دو تا مشکل داشت یکی اون شرایط رقابتی پیش میومد جفت صفر میشد و دو شرایط نویز پیش میومد و روی خروجی تاثیر میذاشت چون تو بازه فعال شدن کلاک خروجی کلا به ورودی نگاه میکند و نویز میگیرد با بالا و پایین شدن آن. ولی این ۲ تا مشکل را فلیپ فلاپ ندارد. به مشکل دوم **glitch** گفته میشود. بخاطر همین داخل پایپ لاین از دی فلیپ فلاپ استفاده میکردیم تا دیگه ثبات داشته باشیم چون اگر لچ بود هعی باید چک میکردیم و تا میخواستیم بنویسیم مشکل

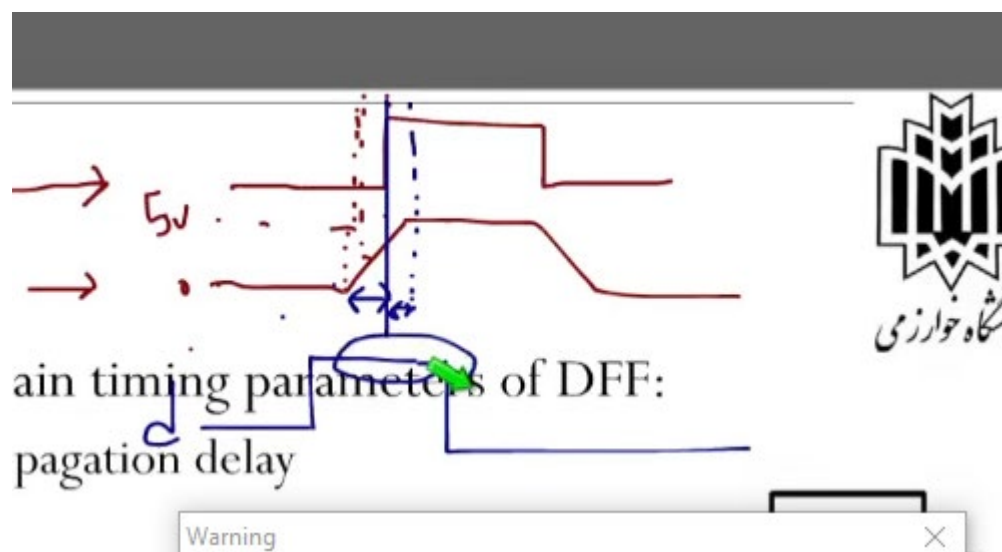
داشتیم و واسه همین از فلیپ فلاپ استفاده میکنیم تا زمان بخریم تا بتوانیم بنویسیم و ثبت کنیم. این ۳ تا مزایای دی فلیپ فلاپ هست. فلیپ فلاپ ۲ برابر لچ حجم میگیرد ولی مزایای آن بیشتر هست واسه همین چشم پوشی میکنیم.

دی فلیپ فلاپ باید یک مدتی قبل از بالا رفتن کلاک مقدار ورودیش ثابت باشد تا دی فلیپ فلاپ بتواند به درستی بخواند به این میگوییم ستاپ تایم.

بعد از لبه کلاک هم یک مدتی زمانی این مقدار ورودی ثابت باشد به این **hold time** گفته میشود. ورودی همان **d** هست تا دی فلیپ فلاپ درست دریافت کند.

به مدت زمان تاخیری که ورودی روی خروجی قرار بگیرد میگوییم **cq** یا کلاک به خروجی.

دقت کن ستاپ تایپ یعنی وقتی کلاک صفر هست منظور هست و کلاک وقتی ۱ هست میشود **hold** تایم.

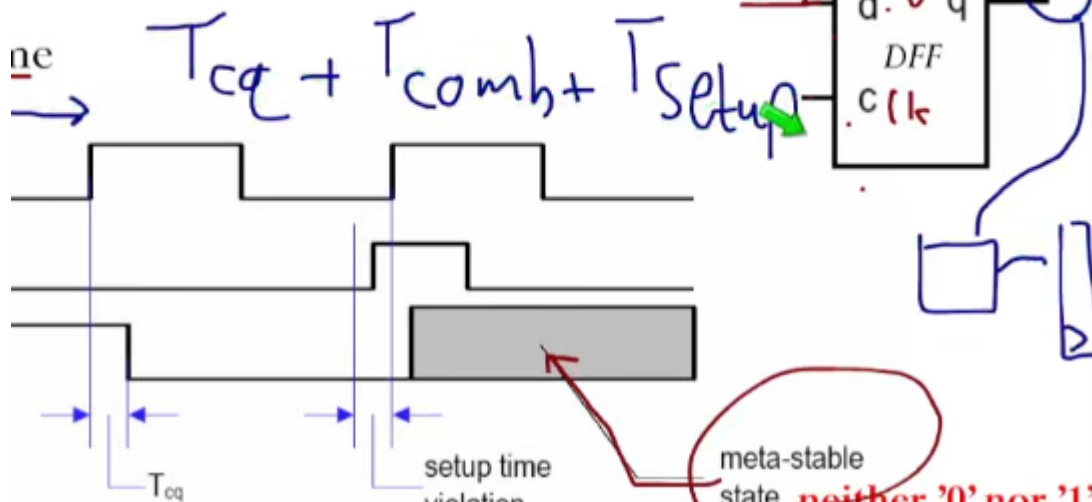
مدت زمان حداقل یک کلاک در نظر بگیریم:

main timing parameters of DFF.

propagation delay

me

ne

یکی تاخیر کلاک به خروجی یکی تاخیر کامپوننت ترکیبی و یکی ستاپ تایم دی فلیپ فلاپ چون قبل اون باید ورودی ثابت شود. یک تقسیم بر اینها میشود ماکسیموم فرکانسی که سیستم باهاش کار میکند.

Meta stable: در یک کلاک حذف میشود ولی در چند کلاک اصلا امکان حذف شدن ندارد.

ترتیبی ها دو دسته میشوند ۱. با یک کلاک کار بکنند بدون مشکل ۲. هر کامپوننت با کلاک خودش بکند و سنکرون باشد ولی به صورت کلی آسنکرون و با چند کلاک مختلف بهش **GALS** گفته میشود. چون بحث فاصله بین کامپوننت ها را داریم نمیتوانیم از یک کلاک استفاده بکنیم.

Clock skew: یعنی به خاطر فاصله و تاخیر دی فلیپ فلاپ های مختلف لبه کلاک را همزمان احساس نمیکند و با تاخیر مختلف دریافت میکنند.

سیستم آسنکرون: یعنی کلاک یک دی فلیپ فلاپ به خروجی دی فلیپ فلاپ قبلی بستگی دارد یعنی کلاک کلی ندارند و یا یک دسته دیگر این هست که بدون کلاک هستند یا به سطح حساس هستند یا **closed feedback loops** هستند. با اینها مشکل داریم.

پس دنبال مدار ترتیبی سنکرون هستیم که تمام دی فلیپ فلاپ هاش از یک کلاک و رهبر استفاده میکنند. و اگر یک گروه فرمان بگیرند بقیه هم میتوانند فرمان بگیرند.

هر مدار ترتیبی سنکرون ۳ بخش دارد

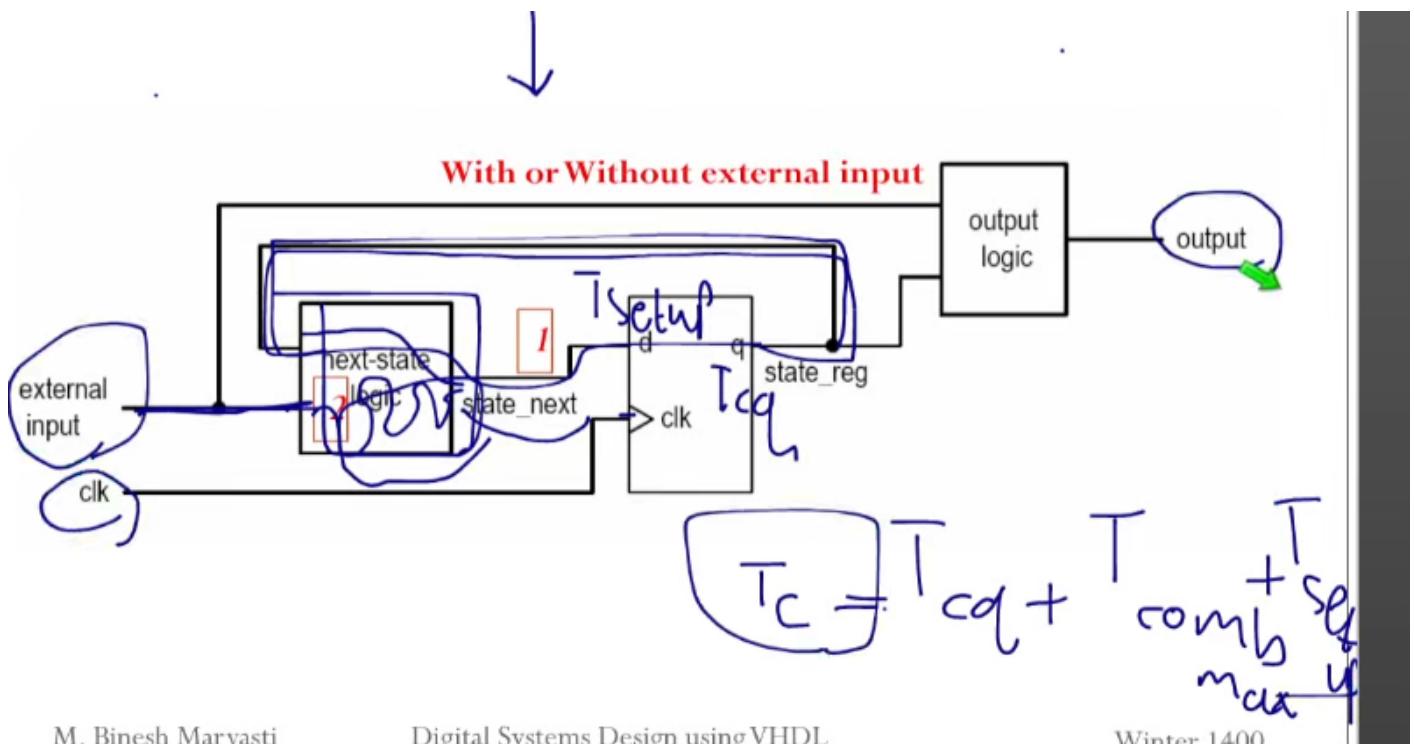
State register میگوید مدار ما در چه حالتی هست حافظه هست مثلا ۱۰ یا ۱۵

نکست استیت لاجیک یعنی کلاک بعدی تو چه حالتی باید بریم مثلا الان اگر ده باشیم این از جنس ترکیبی هست.

اوت پوت لاجیک که خروجی مدار را میسازد مور فقط به استیتی که داخلش هستیم وابسته هست میلی علاوه بر اون به ورودی هم وابسته هست. این هم ترکیبی هست.

استیت رجیستر همان دی فلیپ فلاپ هست خروجی آن `state_reg` هست. دقت کن `state_next` که ورودی آن هست به اندازه ستاپ تایم و هولده تایم تغییر نکند.

کلاک سیستم:

M. Binesh Marvasti

Digital Systems Design using VHDL

Winter 1400

جلسه ۱۴ فروردین اسلاید ۱۶ دوباره ببین.

توی این سیستم ها نویز تاثیری ندارد چرا ؟ چون فقط تو یک لبه کلاک نگاه میکنیم و تو طول زمان اهمیتی ندارد.

گلوبالی سنکرون بر اساس **next state** خودش ۳ دسته میشود. ۱ بر اساس استیت قبلی استیت بعدی را حدس میزنیم مثل شمارنده که بهش **regular** میگی. حالت دوم این شکلی هست ترتیبی و الگو خاصی نمیبینیم و وابسته به ورودی هست و **random** هست و **FSM** ها اینجا هستند. دسته سوم استیت های آنها به صورت رندوم هست و دیتا پث هم داخل خودشان دارند یعنی فقط خروجی نمیسازد دیتا پث هم دارد. حالت اول اینطوری هست که `state_next <= state_reg + 1` یعنی مقدار فعلی بعلاوه یه عدد که نقش شمارنده را دارد.

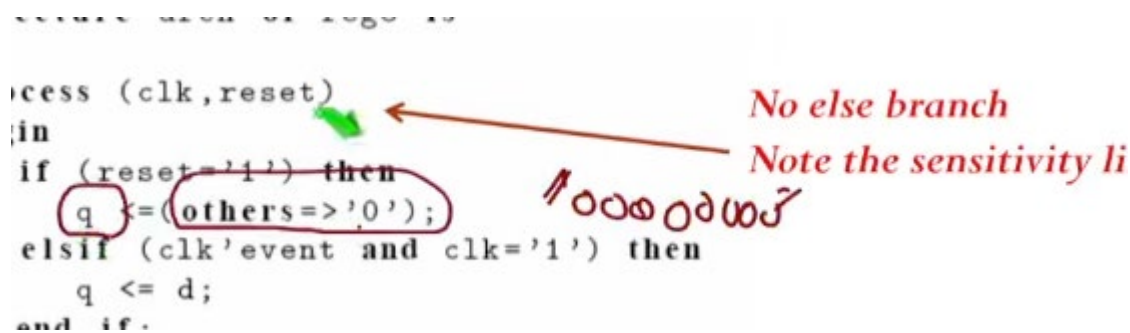
طراحی **state register**: دقت کن تو این سیستم سنکرون طراحی دو قسمت دیگر ترکیبی بود بلدیم این قسمت حافظه چند نوع داریم لچ و **closed feedback** و دی فلیپ فلاپ.

لج: از قالب استفاده میکنیم. استفاده نکنیم مالتی پلکسر میگذارد مشکل **closed feedback loop** این هست که بر اساس وقتی که دی لج کلاک صفر شود خروجی قرار هست قبلی را نگه دارد ولی یک لحظه خروجی عوض میشود چون تاخیر پائینی از بالایی بیشتر هست بالایی که صفر هست زودتر قرار میگیرد به ازای یک لحظه. از حافظه ها را خودت ننویس.

دقت کن داخل لیست حساسیت باید **d** را هم برای لج بگذاری چون اگر کلاک فعال باشد دی تغییر کند خروجی هم تغییر کند. ولی واسه دی فلیپ فلاپ فقط کلاک را میگذاریم چرا چون یک لحظه فقط به کلاک میخواهیم نگاه کنیم فقط یک لحظه و همیشه نیست. **clk' event** یعنی مقدار کلاک تغییر کرد مثلاً از صفر شد به ۱. یا بنویسیم **rising_edge(clk)**. لبه پایین رونده میشه **falling_edge(clk)**. آسنکرون ها رو هم بیار تو لیست حساسیت چون دیگه منتظر کلاک نباید بمونی اونا هم عوض شدن باید بیای داخل پراسس. ساختار **if else** میشود همان مالتی پلکسر ولی ساختار **elsif** مثل قبلی نیست.

رجیستر همان تعداد فلیپ فلاپ هست

نوع بعدی حافه **RAM** هست.


```

process (clk, reset)
in
  if (reset='1') then
    q <= ('0');
  elsif (clk'event and clk='1') then
    q <= d;
  end if;
end process;

```

نوع بعدی حافظه **RAM** هست برای ترتیبی ها و از لج ها ساخته میشوند و همان قالب لج با کنترل یونیت ولی استاندارد نیست بهترین کار این هست که از **IP CORE** استفاده بکنی و این حافظه استاندارد هست و همان **RAM** هست.

هر مدار ترتیبی سنکرون **next-state logic** دارد.

آقا کد **state register** رو حفظ کن از خودت چیزی اختراع نکن کد رجیستر مال دی فلیپ فلاپ ها رو حفظ کن از خودت چیزی اختراع نکن.

راجب **next state** هم با **when else** هم با **with select** میتوان و هم میتوان پراسس نوشت و با **if else** نوشت.

Free running یعنی کنترلی روش نیست همینطوری شیفت میدهد ۴ بیتی هم یعنی بعد ۴ کلاک سایکل ورودی در خروجی هست بعد از شیفت.

دقت کن هر مدار ترتیبی اون ۳ تا قسمت را دارد یعنی **state register** و نکست استیت و **output logic**. دقت کن خروجی برنامه بیت کم ارزش هست واسه همین شیفت و دقت کن واسه هر مدار ترتیبی باید این ۳ تا قسمت رو رعایت کنی. سعی کن درست مدل کنی. مالتی پلکسر با اون ۴ تا شرطی ایجاد میشود.

Right shift: d از چپ میاد وارد میشود و ۳ تا ۱ را باید پر کنی

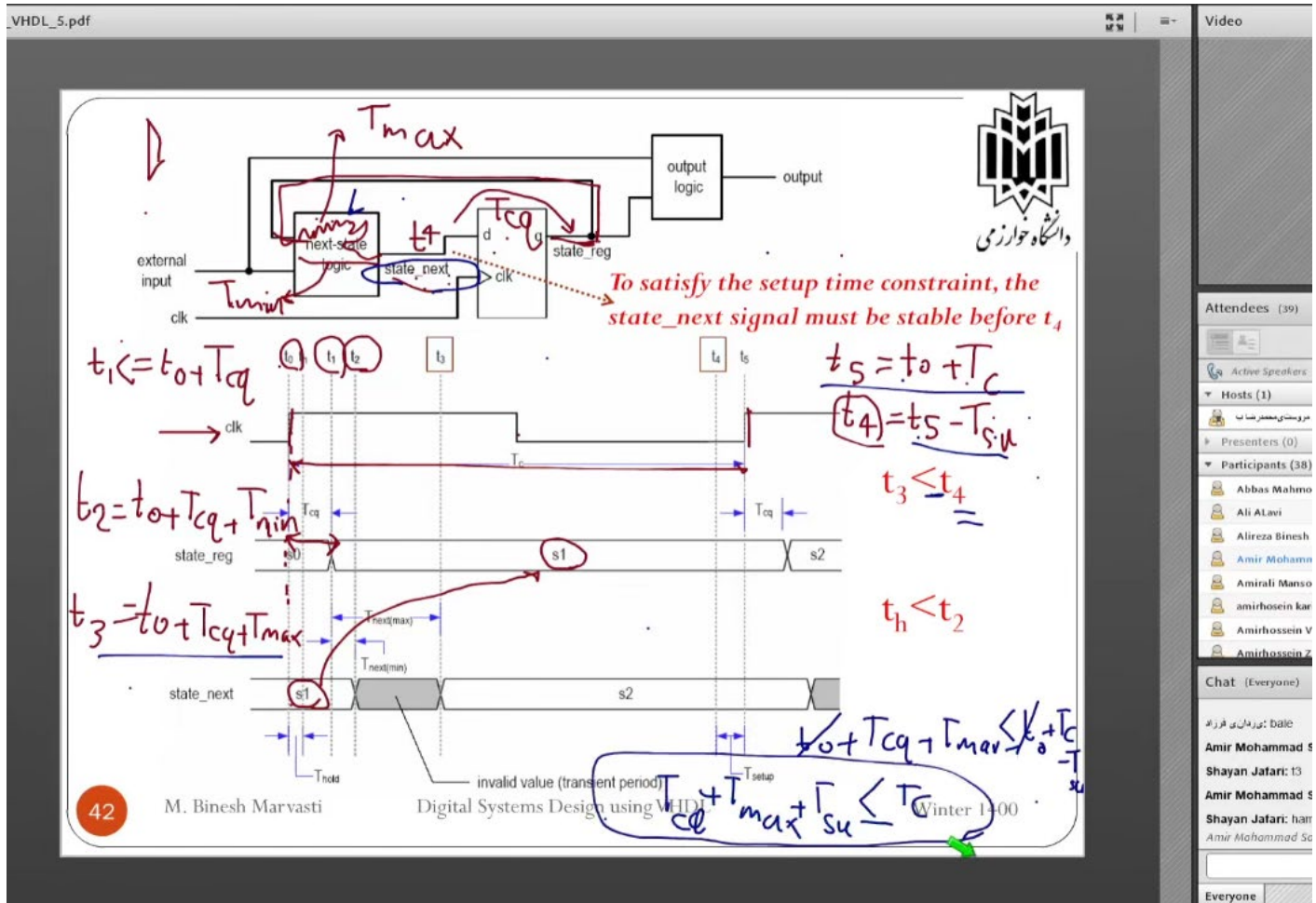
Left shift: d از راست میاد و از صفر تا ۲ را باید پر کنی.

مدار ترکیبی بر اساس طول سیم و تاخیر گیت ها هست همین فقط تاخیر انتشار. ولی در ترتیبی فرق میکند چون المان حافظه ای مثل دی فلیپ فلاپ داریم و رفتار متفاوت دارند و ستاپ و هولد و کلاک به خروجی باید لحاظ شود. مهم ترین سیگنال که باید این مسائل توش رعایت شود **state_next** هست که به اندازه ستاپ تایم باید قبلش آماده شده باشد. برای همین هم دقت کن یک مدار ترکیبی داریم و یکی هم **external input** که گفته میشود که خود این ۲ حالت دارد یا همین بخش از یک سیستمی دیگری با کلاک یکسان تولید میشود که تحت کنترل ماست و یا نه با کلاکی تولید میشود که با کلاک سیستم فعلی متفاوت هست. در مدار ترکیبی هم دو تا تاخیر ماکسیموم و مینیوموم داریم چون بیش از یک مسیر برای تولید این سیگنال تولید شده هست. مدار ترکیبی یکی **state_reg** هست که همیشه هست و همیشه تحت کنترل هست بخاطر کلاک چون مدیریت میکنیم بحث همون **external input** هست که قبلا توضیح دادیم.

کلاک سایکل تایم: فاصله بین ۲ لبه بالا رونده کلاک.

Duration با **t** بزرگ و **TC** همان کلاک سایکل تایم هست. دقت کن دیتا باید یک مدت زمانی قبل از بالا رفتن کلاک آماده باشد که اسمش را **T4** گذاشتیم همان ستاپ تایم و از منهای **T5** منهای زمان ستاپ تایم هست.

چه زمانی طول میکشد **state_next** بیاد تو **state_reg**؟ تایم کلاک به خروجی یا **TCQ**. کلاک به اوت پوت. و **T1 = T0 + TCQ**. دقت کن باید زمانی بین ماکسیموم و مینیوموم بین این ۲ انتخاب کنیم. **T3** دیرترین زمانی هست که ورودی میتواند انتخاب کند پس باید همواره کوچکتر مساوی **T4** باشد اگر مساوی باشد میشود ماکسیموم کلاک فرکانس سیستم.

یک تقسیم بر همین میشود مثلاً ۲ مگاهرتز کلاک سیستم. T_{HOLD} چرا به کار نمیداد؟ چون همیشه از TCQ کمتر هست. $HOLD$ تایم میگوید به اندازه این تایم بعد از لبه کلاک باید $STATE_NEXT$ ای ورودی ثابت باشد سریعترین زمان تغییر آن t_2 هست. چون باید روی خروجی بنشینند و کلاً سریعترین میشود یک زمان TCQ و مینیموم مدار ترکیبی. واسه همین هولدهای تایم باید از T_2 کمتر باشد.

Hold Time Violation

- The impact of the hold time constraint is somewhat different from the setup time constraint.

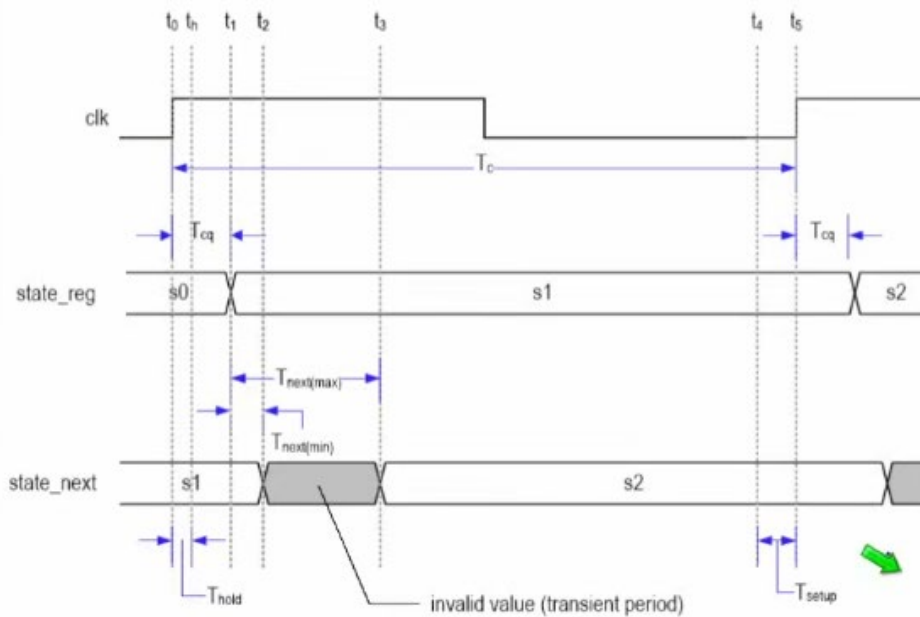
Note that the earliest time that state next changes is at time t_2 . To satisfy the hold time constraint:

$$t_h < t_2$$

$$t_2 = t_0 + T_{cq} + T_{next(min)}$$

$$t_h = t_0 + T_{hold}$$

$$T_{hold} < T_{cq} + T_{next(min)}$$

اگر فقط سیم باشد دیگر ترکیبی نباشد T_{NEXT} صفر میشود و میتوان تضمین کرد به این شکل باشد $TH < TCQ$ چرا چون اون ممکن هست فقط سیم باشد و صفر باشد.

HOLD TIME VIOLATION داریم حتی با حل این مشکل که بهش **clock skew** میگوییم. تو سیستم سنکرون قرار هست همه کلاک را به موقع و همزمان دریافت کنند ولی وقتی یکی زودتر و یکی دیرتر دریافت کند کلاک را بهش **clock skew** گفته میشود. این مشکلات دارد همین به ۲ قسمت تقسیم میشود یکی **positive** یکی **negative**. اولی یعنی اینکه کلاک از بالا به سمت پایین میاد و اگر مسیر دیتا هم به همین شکل باشد به این میگوییم مثبت یعنی هم کلاک از ۱ به ۲ و هم داده از ۱ به ۲ میرود این مثبت هست منفی چی؟ همین منتها مسیر کلاک برعکس باشد از ۲ به ۱. مشکل این مثبت چی هست؟ وقتی مثبت رخ بدهد یک مدت زمانی اضافه تر میشود و به نفع من هست و مشکل ستاپ تایم حل میشود و انگار زمان بیشتری برای حل ستاپ تایم داریم. ولی مسئله این هست که روی **hold time** تاثیر منفی میگذارد چون یک مدت زمانی برای تثبیت ورودی قرار میدادیم و زمان هولد تایم کمتر میشود چون دیرتر لبه بالا تر رفته هست. T_c همان تایم کلاک سایکل تایم هست یعنی فاصله بین ۲ لبه. مثبت باشد فرکانس ما بالا تر میرود چون اون زمان بودیه مقدار هم کمتر میشود حالا و کلاک سایکل تایم بیشتر میشود در واقع **clock skew** باعث میشود مشکل کمتر شود چون از اون سایکل تایم یک مقداری هم داریم کمتر میکنیم فرکانس بیشتر میشود. برعکس همین وجود دارد واسه منفی مشکل ستاپ تایم حالا رخ میدهد.

کلاک سایکل تایم مثبت :

$$t_4 = t_5 - T_{setup} = (t_0 + T_c + T_{skew}) - T_{setup}$$

$$T_{cq} + T_{next(max)} + T_{setup} - T_{skew} < T_c$$

$$T_{c(min)} = T_{cq} + T_{next(max)} + T_{setup} - T_{skew}$$

کلاک سایکل تایم با تاثیر skew منفی:

$$t_4 = t_5 - T_{setup} = (t_0 + T_c - T_{skew}) - T_{setup}$$

$$T_{cq} + T_{next(max)} + T_{setup} - T_{skew} < T_c$$

$$T_{c(min)} = T_{cq} + T_{next(max)} + T_{setup} + T_{skew}$$

که باعث مشکل ستاپ تایپ

میشویم چون skew هم میاد زیاد میشود و نیاز به زمان بیشتر داریم و روی ستاپ تایپ رخ میدهد. hold time در حالت عادی رخ نمیدهد در موقعی که skew رخ بدهد این هم رخ میدهد که فرمول آن هم بود $t_{hold} < TCQ + T_{skew}$. انگار هولد تایم تو تنگنا قرار گرفته است.

حل مشکل setup time violation: برای clock skew negative طبیعتا چون تو مثبت که رخ نمیدهد راه حل این است که باید کلاک سایکل تایم را افزایش بدهیم چون باید جمع کنیم دیگه و فرکانس میاد پایین.

Hold time violation: برای skew مثبت راه حلی ندارد. مشکل ستاپ تایم با کاهش فرکانس سیستم حل میشود ولی هولد تایم را نمیتوان کاری کرد.

پیاده سازی:

۲ راه حل داریم: one segment coding: یک پراسس مینوشتیم و هر ۳ قسمت مدارات ترتیبی در آن بود اون state register و next state و ...

هر نوع مقدار دهی سیگنال زیر کلاک تشکیل دی فلیپ فلاپ میدهد. و انگار دی فلیپ فلاپ اضافه گذاشتی و مشکل این هست که کلاک سایکل دیر تر خروجی تولید میشود انگار **max pulse** با یک کلاک دیر تر تولید میشود چون سر همون کلاک صفر نمیشود. فقط دقت کن مقدار دهی زیر کلاک اگر سمت چپ یکی بود از یک جنس هستند و به ازای همان یک دی فلیپ فلاپ اضافی داریم. در واقع هر سیگنال یا پورت یک دی فلیپ فلاپ هستند که ورودی آنها مقدار سمت راست مساوی هست. سمت چپ روی خروجی قرار میگیرد. دقت کن فقط سیگنال ها دی فلیپ فلاپ میشوند.

اول درست مدل کن. سنکرون هست یک **state register** که همان دی فلیپ فلاپ هست.

عملیات محاسباتی مثل جمع و تفریق داشتنی باید از **numeric_std** استفاده کنی به جای **std_logic** و بعد هم تازه باید از نوع **unsigned** تعریف کنی. فقط دقت کن چون خروجی رو از جنس **std_logic** تعریف کردی تهش باید **unsigned** رو تبدیل کنی به **std_logic**.

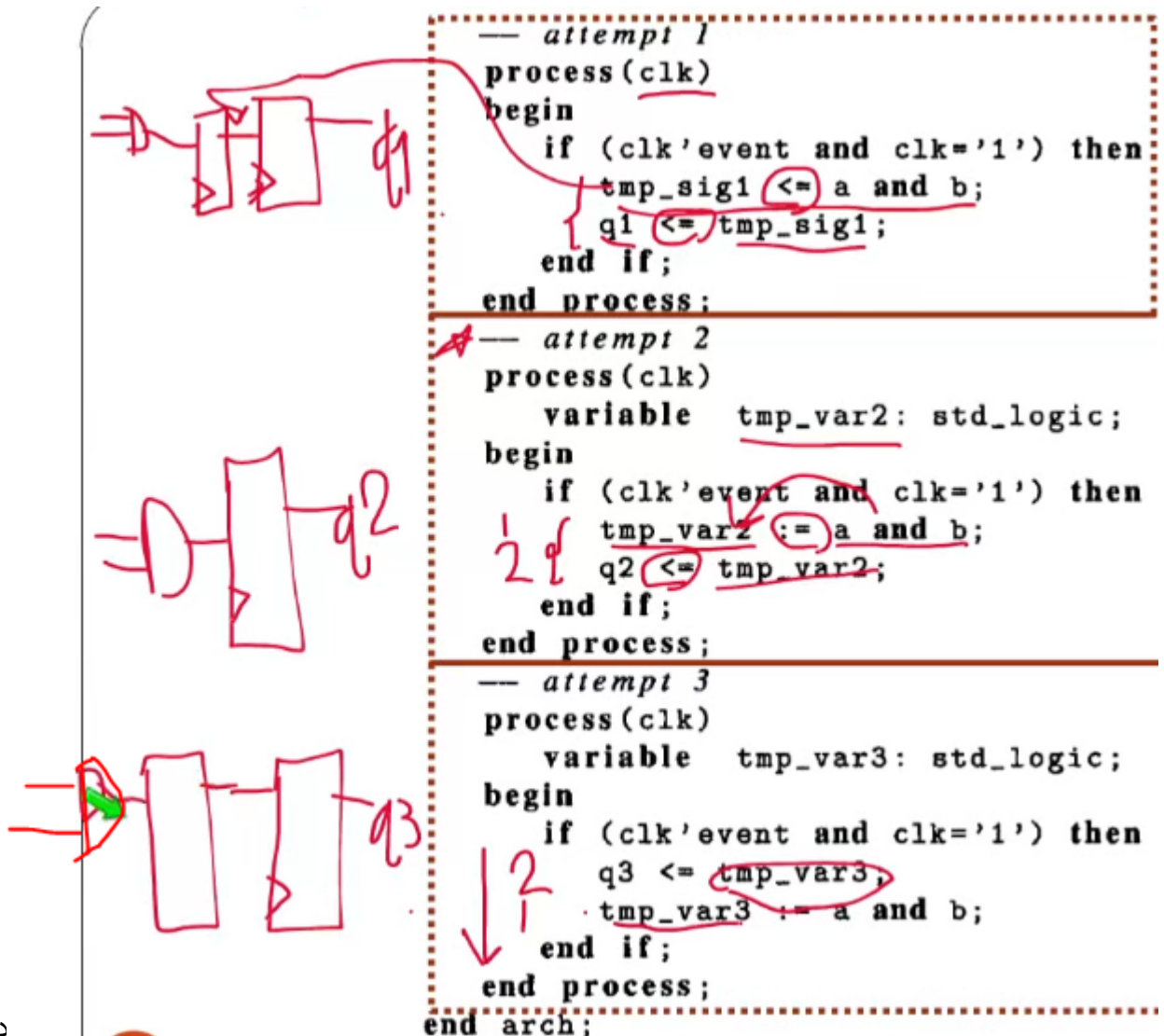
صفحه ۵۵ نکته **others**.

نکته ۵۵ یکی این هست که همون دی فلیپ فلاپ و یکی اینکه اون مقدار ۱۵ که قرار هست بعدش صفر شود در انتهای پراسس اپدیت میشود و **r_reg** اپدیت نمیشود و هعی **max pulse** صفر میماند در صورتی که شمارنده تا ۱۵ شمرده است و انگار **max pulse** زمانی ۱ میشود که اون شمارنده صفر شده است و فایده ندارد. **one segment coding** ننویس. اگر خواستی بنویسی خارج پراسس بگذار.

جلسه بعدی ۲۱ فروردین:

Mod m counter یعنی شمارنده ما تا اون **m** میشمرد بعد صفر میشود. روی اون سیگنال یا ورودی که میخوای عملیات محاسباتی اعمال کنی **unsigned** استفاده کن و **numeric_std**. سیگنال و پورت **<=** و متغیر **=:** هست مقدار دهی آنها. متغیر ها زمان ندارند و هر لحظه که **evaluate** میشود اپدیت هم میشود یعنی سمت راست هر چی گیت بود خروجی آن میشود سمت چپی.

دقت کن داخل پراسس ترتیبی جلو میرویم و داخل صفحه ۶۵ اون مورد سوم **tmp_var3** خط دومی یک چیز جدید هست و با خط اول فرق دارد و انگار یک حافظه هست نه همان مدار سمت راست چون انگار حافظه دارد و تو کلاک قبلی اون **and** وارد میشود.

در حالت ۳

همونطور که توضیح دادم اون `tmp_var3` در کلاک قبلی بدست آمده است و خط بعدی یک چیز جدید هست پس برای خط اول نیاز به حافظه داریم تا مقدار آن در کلاک قبلی را نگه دارد تا بتوانیم این خط اجرا شود و بعد برای خط جدید اون گیت مورد نظر را بکشیم و خروجی گیت را دوباره باید ذخیره کنیم در حافظه برای خط اول.

در بعضی جا ها استفاده میشود مثل همون قبلی که در آخر پراسس اپدیت میشد و یکی عقب میفتاد شمارنده ما ولی اینجا با متغیر راحت حل میشود.

فصل ششم:

اسلاید ۷: مشکل این هست که اون شمارنده یک لحظه ۱۰ میشود ولی نمیخواهیم هیچ موقع ۱۰ بشود و بخاطر تاخیر گیت `or` هست در صورتی که اون مدت زمان باید صفر میبود و خروجی ما مدت زمانی کمتر دارد مثل ۰. سیگنال های آسنکرون نباید دستکاری بشوند. به جای این روش از همان روش مرسوم که داریم مالتی پلکسر هست استفاده میکنیم. از

آسکرون همینطوری نباید استفاده بکنیم. روی سیگنال های کلاک و ریست هیچ گیت نباید بگذاریم چون تنظیم بهم میخورد.

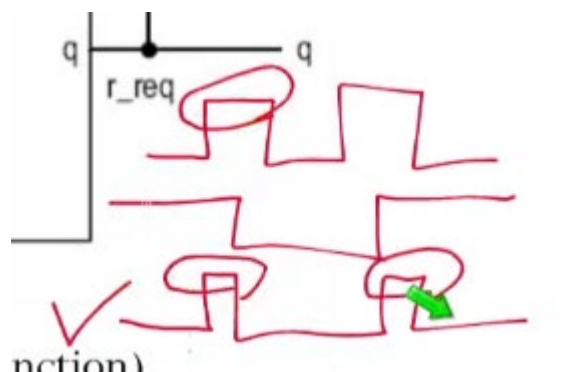
Gated clock: یکی از روش های رایج کاهش توان مصرفی هست. فرمول توان دینامیک یا pd میشود یک دوم مدارات **cmos** یا یک دوم $c v^2 f$. و بحث این هست ما عملیات های مختلفی داریم ولی ما در هر لحظه به یکی نیاز داریم چرا همش باید اجرا شود و اگر فرکانس را صفر بکنیم دیگه مصرف دینامیک نخواهد داشت.

The image shows a handwritten formula $P_d = \frac{1}{2} C V^2 f$ in red ink. Below it, the text "use of Gated Clock" is written in grey. To the right, there is a simple red schematic diagram of an AND gate with two inputs and one output. A green arrow points from the text "use of Gated Clock" towards the AND gate diagram.

or design: use a AND gate to disable the clock to stop the
یعنی میگه وقتی به

ضرب کننده نیاز نداری یک گیت اند بگذار روی مسیر کلاک و **enable** تا اگر کلاک نزد صفر بشود و توان مصرفی بشکند اما راه حل درست نیست تو کد هم جای کلاک **gated clock** داریم. کلاک باید به صورت کلی همه جا اعلام نفوذ کند اگر روی مسیرش گیت اند بگذاری مشکل رخ میدهد با یک نویز. و اگر **enable** قطع شود کلاک هم قطع میشود خروجی گیت اند هم خیلی کم میشود و سیستم درست کار نمیکند چون اندازه کلاک کوچک تر شده.

به جای اینکار از یک سیگنال استفاده میکنیم همون حالت مرسومیه که
یاد گرفتیم که اگر مقدار **en** ۱ شد شما بیا این عملیات را انجام بده و دیگه تاثیری رو کلاک نمیگذاریم و توان مصرفی دینامیک نداریم چون واسه وقتی هست اونکه خروجی از ۱ به صفر یا برعکس بشود اگر تغییر نداشته باشیم **در خروجی** توان مصرفی دینامیک نداریم. یک نکته دیگه شرکت سازنده گفته **en** فقط تو لبه پایین رونده میتواند تغییر بکند برای اینکه تاثیری در کلاک نگذارد.

نویز روی کلاک هم تاثیری ندارد مگر توی ستاپ و هولد تایم باشد. استفاده از **clock divider** هم مناسب نیست چون دیگه سنکرون نیست.

برای حل مشکل میتوانیم از سیگنال **enable** استفاده کنیم با یک کلاک بگیریم یکی در میان کار بکن به ازای هر کلاک. دقت کن اگر ۳ تا مدار ترتیبی داشتیم هر ۳ تا اون بخش را دارند و خوبیش این هست همه با یک کلاک کار میکنند و از این نظر **state register** مشکلی نداریم و یکی هستند.

کتاب پومپیچو

PMW: میخواهیم عرض پالس را کم و زیاد کنیم و تغییر بدهیم. اگر روشن خاموش شدن موتور، موتور احساس میکند همیشه روشن هست حالا اون میزان روشن بودن و ولتاژی که حس میکند میانگین زمانی هست که حس میکند روشن بودن هست. و این میاد یک پالس صفر و یک تولید میکند و میانگین این برای ما اهمیت دارد و ولتاژ تولید شده برای ما هم اهمیت دارد. یعنی مدت زمانی که ۱۲ هست را بیشتر کردیم و مدت زمانی که صفر بوده است موتور را کمتر کردیم. و ولتاژ ما بیشتر شده است یا خروجی ما. یک مدت زمان یک بودن و یک مدت زمان صفر بودن داریم **duty cycle** یعنی اینکه چه مدت زمانی در یک کلاک سایکل تایم سیگنال من ۱ بوده یک زمان ۵۰ درصد یک بار ۷۰ درصد با افزایش **duty cycle** میانگین ولتاژی که مدار حس میکند بیشتر خواهد شد. این قسمت **duty cycle** را بالا پایین میکنیم و تغییر میدهیم در واقع همین که رو پدال فشار میدهیم همین هست. باید کلاک سایکل تایم اینقدر بالا باشد که مقدار روشن خاموش شدن را احساس نکند و فکر کند همیشه روشن هست واسه همین فرکانس آن در رنج هرتز نمیتواند باشد باید در رنج ۱۰ کیلو هرتز به بالا باشد. پیاده سازی **PWM** هم به این شکل هست که یک مدت زمان معین داشتیم باشیم که همان کلاک سایکل تایم هست و باید یک قسمتی ۱ و یک قسمت صفر باشد این مدت زمان ۱ بودن را **duty cycle** مشخص میکند این مشخص کردن صفر و یک هم با شمارنده پیاده سازی میکنیم شمارنده هم که یک مدار ترتیبی هست. از **duty cycle** هم با یک مالتی پلکسر پیاده سازی میکنیم و خروجی هم یک دی فلیپ فلاپ میگذاریم تا خروجی برای یک کلاک سایکل باقی بماند چه ۱ چه ۰. کلاک سایکل تایم ثابت هست. ترتیبی ها چه یک دی فلیپ فلاپ چه ۲ همه در یک جا باید باشند در همان پراسس. تو یک کلاک مینویسیم تو کل کلاک استفاده میکنیم.

Register Files

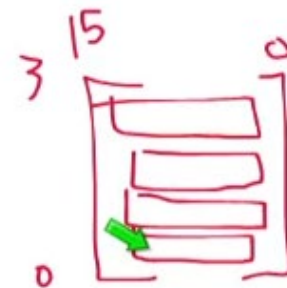
- Note that the registers are structured as a two-dimensional of DFFs and would best be represented by a two-dimensional data type.
- There is no predefined two dimensional data type in the IEEE std_logic-1164 package, and thus we must create a user-defined data type.
- One way to do it is to create a user-defined “array of arrays” data type.

Format:

type registerFile is array(0 to M .) of std_logic_vector(N-1 downto 0);
signal registers : regterrfile; registers[M][N]

فقط دقت کن که این قسمت باید اول اعداد را به **unsigned** بعد به **integer** تبدیل کنی برای پیدا کردن خانه های آرایه ها. چون **std_logic_vector** هست. مقدار دهی یک خط سیگنال **constant variable** را بپرس.

```
architecture no_loop_arch of reg_file is
    constant W: natural:=2; -- number of bits in address
    constant B: natural:=16; -- number of bits in data
    ✓ type reg_file_type is array (2**W-1 downto 0) of
        std_logic_vector(B-1 downto 0);
    signal array_reg: reg_file_type;
    signal array_next: reg_file_type;
    signal en: std_logic_vector(2**W-1 downto 0);
    -- register
    process(clk, reset)
    begin
        if (reset='1') then
            array_reg(2) <= (others>'0');
```


خروجی این رجیستر میشود **arr_reg** و ورودی آن میشود **next**. رفتاری سعی کن توصیف کنی. اولویت با توصیف رفتاری هست.

اگر آخرین عملیات صف نوشتن بود یعنی **full** هست با یک فلگ و اگر آخرین عملیات **read** باشد یعنی صف خالی هست. برای **read pointer** و **write pointer** از شمارنده استفاده میکنیم.

در این FSM دیگر **next state** لاجیک مشخص نیست که گام بعدی چی هست و رندوم هست در **moore** خروجی فقط به **state_reg** وابسته هست ولی در میلی علاوه بر آن به ورودی هم وابسته هستند جفت میلی و مور ترکیبی هستند نه ترتیبی. میلی به ازای تغییر ورودی تغییر میکند ولی مور نه فقط به **state_reg** وابسته هست تاثیر نويز روی میلی بیشتر هست چون تا ورودی تغییر کند بخاطر نويز آن هم تغییر میکند ولی روی مور کمتر هست. سرعت میلی بالاتر هست تا ورودی تغییر کند تغییر میکند اما در مور باید **state_reg** محاسبه شود. در مور خروجی داخل حالت چون فقط به حالت وابسته هست اما در میلی خروجی روی خط انتقال بین دو تا نود هست یا ۲ تا استیت.

Conditional box ها برای خروجی های میلی هستند بیضی هست. **decision box** ها که جواب ترو فالس دارند برای مور ها هست لوزی هست که برای خروجی های میلی یا **next state box** هست. به ازای هر **state** یک **ASM block** داریم و فقط خروجی هایی که فعال میشوند را نام میبریم و اگر جایی نام نبرد یعنی صفر میشود. به ازای هر دایره انگار یک مستطیل هم داریم. خروجی مور داخل مستطیل دقت کن اگر خروجی **state** یکی باشد دیگر نیازی به لوزی نداریم یا **decision box**. خروجی میلی نداشتی نیازی به بیضی نیست. دقت کن بیضی داخل اون بلاکی قرار میگیره که از اون **state** شروع شده یعنی اگر از **s0** رفتیم به **s1** و روی مسیر انتقال $y0 = 1$ بود این بیضی باید داخل **s0** باشد. اگر از ۲ تا مسیر خارج شدیم به یک لوزی نیاز داریم. از ۳ تا مسیر به ۲ لوزی نیاز داریم به ازای هر شرط مثلاً یکی برای **a** یکی برای **b**. یعنی اگر **a** فالس بود برگردد به خودت اگر ترو بود حالا **b** ترو هست برو به **s1** فالس هست برو به **s2**. به ازای یک شرط نمیتوانیم بیش از یک خروجی داشته باشیم. ورودی فقط به استیت هست ولی از هر جایی میشود خارج شد. انتقال بین ۲ بلاک در مدت زمان یک لبه بالا رونده هست و مدت زمان داخل یک بلاک به اندازه یک کلاک سایکل تایم هست.

مور: فقط به استیت وابسته هست و غیر مستقیم با کلاک سنکرون هست و فقط به اندازه تاخیر اوت پوت مدار مور هست بعد از کلاک و بعد از اون خروجی آماده هست و تقریباً سنکرون هست.

میلی: با کلاک سنکرون نیست. هر مداری که میلی تولید بکند مور هم تولید میکند. توانایی یکسان هست.

فقط خصوصیات توانی و **area** متفاوت هست. کنترلر آنها هم فرق میکند. دقت کن بعد از اینکه لبه بالا رونده اومد مستقیم وارد استیت بعدی که **edge** هست نمیشیم یک مدت زمانی به نام کلاک تو اوت پوت یا **TCQ** طول میکشد. اگر کاربر دستش را بکشد دوباره به حالت اول برمیگردیم ولی اگر بر ندارد وارد استیت وان میشویم که فقط یکی حساب میکند. در زمان **T2** چون تو حالت **edge** هستیم اونجا خروجی **p1** یک هست چون فقط به استیت بستگی دارد و **p1** میتواند **edge detector** بکند و **counter** در زمان **t2** یکی افزایش پیدا میکند.

در میلی چون به ورودی هم وابسته هست تاثیر مستقیم میپذیرد یعنی خروجی میلی یک میشود در لبه بالا رونده بعدی ما وارد استیت **one** میشویم چون خروجی نداریم صفر میشود دقت کن این واسه وقتی هست که هنوز کاربر دستش روی کلید هست.

مدار میلی ساینز کمتری نسبت به مور دارد. در مدار میلی نویز و گلیچ تاثیر میگذاند ولی مور نه. میلی سریعتر هست از مور اون **edge detection** مثلا. عرض پالس مور دقیقا یک کلاک سایکل هست ولی میلی حداکثر یک کلاک سایکل یعنی کمتر هم میتواند باشد. برای نوشتن در **SRAM** چون نیاز داریم عرض پالس دقیقا یک کلاک سایکل باشد مور بهتر هست برای فعال کردن سیگنال شمارنده هر دو خوب هستند ولی میلی بهتر هست چون سریعتر هست.

FSM به **ASM** و **ASM** به ترتیبی. **State_reg** و **state_next** بر اساس دیتا تایپ هستند. ورودی های **next state** بر اساس ورودی های خودش مثل **memory rw** هست و **burst** که میگه یهو چند تا خونه بخون و بعد بر اساس لوزی ها یا **decision box** های **ASM** هست. هم میتوانی با **process** پیاده سازی کنی که ۴ تا ورودی رو بگذاری داخل پراسس یا ترکیبی پیاده کنی.

مور همونجا مشخص هست به **state_reg** بستگی دارد یا همان استیت یعنی وقتی از استیت اصلی اومدیم بیرون بر اساس اون مور را میسازیم مثلا یکی برای **memory** هست یکی برای **output**. برای میلی یکی به **state** وابسته هست یکی ورودی چه ورودی هایی تاثیر میگذارد؟ اون لوزی هایی که روی بیضی تاثیر میگذارند اون هارو بردار ببر بچسبون به عنوان ورودی یعنی اون شرطی که داخل لوزی هست اون روی بیضی تاثیر میگذارد مثل **mem** و **rw**.

برای مور فقط باید **state_reg** رو بریزی چیز دیگه باشد دیگه مور نیست سیگنال ها هم باید صفر باشد خیر مواقعی که میخواهد مقدار بگیرد خروجی مور بیرون باکس های مستطیل هستند دقت کن و داخل **idle** اصلا خروجی نداریم. برای نوشتن **write** و برای خواندن **read** ها را ۱ میکنیم.

راه حل برای گلیچ:

Clever state assignment: یک **state** را جوری مقدار دهی کن که هوشمند باشد مثلا بر اساس استیت ها مقدار دهی کن خروجی را. با این کار مور خروجی را کاملا حذف میکنیم و کلا یک سیم میکنیم به جای گیت و مثلا میگیریم بیت پوزیشن سوم **output** باشد و بیت پوزیشن دوم **write** باشد. یک حسن دیگر این هست که مور به صورت غیر مستقیم با کلاک سنکرون هست حالا میگیریم مستقیم سنکرون هست چون دیگر گیت نداریم و تاخیر نداریم و فقط یک سیم داریم. و **t output** از فرمول $T_{co} = T_{CQ} + T_{output}$ حذف میشود چون دیگر گیت نداریم و تاخیر نداریم. برای استیت های کم.

روش بعدی **look ahead output buffer** هم روی مور هم روی میلی جواب میدهد ولی معمولاً روی مور هست روی میلی نیست و در همه جا استفاده میشود و میگویند روی خروجی مور و میلی دی فلیپ فلاپ بگذار و هر نویز و گلیچ باشد از بین میرود مگر اینکه نویز تو بازه ستاپ تایم یا هولد تایم باشد که اون هم زمانش خیلی کم هست و مشکلی نیست مسئله این هست که تاخیر به اندازه یک کلاک سایکل دیر تر آماده میشود توی **PWM** هم بخاطر همین بود استفاده میکردیم یکی بخاطر ثبات پالس بود یکی بخاطر حذف گلیچ. **State reg** همان **state_next** کلاک قبلی هست خوب به جایی اینکه ما از **state reg** بخوانیم بیایم و از **state_next** بخوانیم و این دور را بنزیم یک کلاک سایکل تایم کم میشود و خنثی میشود با اون یک کلاک سایکل دی فلیپ فلاپ که تاخیر را ۱ کلاک برده بود بالا و حالا هم زمان تغییر نکرد هم نویز حذف شده است. تنها فرق در کد این هست که اوت پوت لاجیک قبلاً تنها یک ورودی به نام **state_reg** داشت الان **state_next** را دارد و هر جا **reg** بود **next** میگذاریم و اون **reg** سمت چپ را حذف میکنیم از معادلات. در خروجی هم یک دی فلیپ فلاپ باید قرار بدهیم پس یک **buf_next**, **buf_reg** داریم. این قسمت کار بکن. **Process** دیگر به **state_reg** وابسته نیست به نکست وابسته هست و به **state_next** حساس هست و هر جا **reg** دیدی **next** بگذار.

فصل هشتم:

طراحی سلسله مراتبی: مدیریت بکنیم سیستم ها را که بزرگ هستند. راه حل اول **divide and conquer** هست یعنی یک سیستم را به ساب سیستم های مختلف بشکنیم.

Component همان **entity** هست که هویت دارد منتها میخواهد **embedded** بشود داخل یک سیستم دیگر. در واقع نقش یک مازول در یک سیستم بزرگتر خواهد داشت. و بعد ورودی و خروجی های پورت آن را باید مشخص کنیم که به چه چیزی در داخل اون **entity** وصل بشود. کجا کامپوننت قرار میگیرد؟ همان جا کنار سیگنال ها یعنی قبل از **begin** در **architecture**. سمپل گیری از کامپوننت چه شکلی هست؟ مثلاً پورت های **formal** رو چطوری به پورت های واقعی استفاده بکنیم؟ یک لیبل میگذاریم بعد : بعد نام کامپوننت بعد تابع **port map** را مینویسیم. یکی به وسیله **name association** هست یعنی این پورت فورمال به کدام پورت واقعی وصل شده است در اینجا ترتیب برای من مهم نیست. در **positional association** جا برای ما مهم هست و سیگنال را جای پورت فورمال میکنیم. یعنی سیگنال های واقعی جای پورت فورمال قرار میگیرند در همان **port map** مشکل این هست که جا به جا بشود یا دیتا تایپ مخالف باشد به مشکل میخوریم.

تبدیل **entity** به **component**: اول **is** را حذف میکنیم جای **entity** ها **component** میگذاریم آخرش هم به جای نام **entity** خود **end component** قرار میدهیم. در پورت مپ سمت چپ ها پورت های کامپوننت

و سمت راست سیگنال ها هستند. اگر **pulse => open** بگذاری یعنی از این پورت این کامپوننت نمیخواهی استفاده بکنی. شرط هم مالتی پلکسر هست این ۱۰۰ بار. اگر ورودی را **open** بگذاری یعنی اجرای عملیات را زیر سوال بردی و هیچ موقع نمیتوانی برای پورت ورودی بگذاری.

Generic: یکی از روش های دیگر مثل کامپوننت هایی که میخواستیم داخل یک کد دیگه اضافه کنیم. این برای این استفاده میشود که میخواهیم طراحی پارامتری باشد یعنی فعلا به چیز بنویسیم موقع سنتز اون مقدار **width** را بدهیم حتی برای کامپوننت هم باید بدهیم. برای این از جنریک استفاده میکنیم که برای انتقال اطلاعات به **entity** و کامپوننت هست مقدار های پارامتری. در واقع پورت های آنها را پارامتری تعریف میکنیم و **generic** باید قبل از پورت ها باشد. همه چیز مثل قبل هست فقط داخل **entity** قبل پورت میایم و **generic** ها را تعریف میکنیم و بعد پورت را بر اساس پارامتر که متغیر پذیر هست طراحی میکنیم. اگر از ۰ تا ۹ بخواید بشمرد از **mod 10** خواهد بود. **Width** همان تعداد خروجی هست مثلا خروجی ۴ بیتی هست. در کامپوننت ها هم فقط کافی هستش که نمونه بگیریم بعد قبل **port map** کردن بیایم و **generic** ها را تعریف کنیم از ؛ هم نباید استفاده کنیم.

قسمت سوم طراحی سلسله مراتبی:

Generate statement: دقت کن نه تنها کد **generic** میشود حتی تعداد کامپوننت ها هم **generic** میشود. مثلا ۱۰ تا از این کامپوننت ولی نمیخواهیم ۱۰ تا بنویسیم یا شرطی بکنیم **instanciation** ها را. این برای عملیات و **hardware** های تکراری استفاده میشود. **for loop** داخل **process** بود ترتیبی بود و این در **architecture** استفاده میشود و **concurrent** هست. برای عملیات فقط تکراری هست. دقت کن چه تو **for loop** چه تو **loop-range** باید **static** باشد ولی اینجا میتواند **generic** باشد یعنی متغیر باشد. دقت کن مقدار دهی سیگنال ها چه یکی چه ده تا همزمان با هم انجام میشوند چون دیگر داخل پراسس نیستیم. **For loop** داخل پراسس ترتیبی. **For generate** داخل **architecture** و موازی.

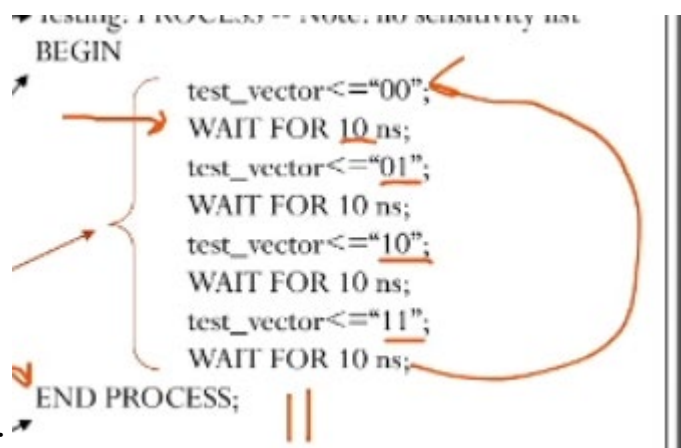
If generate statements: ساختن **hardware** شرطی میشود. داخل بدنه **for** هست.

Natural پیرس.

فصل نهم:

در شبیه سازی قرار نیست **hardware** ساخته شود و **entity** داریم بدون پورت ورودی و خروجی و یک **architecture** فقط داریم. برای تست اول باید اون کامپوننت مورد نظر را نمونه گیری بکنیم.

Driver model اونی هست که مثلاً جواب را دارد ورودی میدهد بر اساس خروجی میسنجد. دقت کن **after** ها به زمان اولیه ربط دارند نه زمان قبلی مثلاً می‌گیم اول ۱۳ ثانیه بعد زمان اول بعد ۵۰ ثانیه بعد زمان اول.

wait داخل پراسس هست. **positional** بر حسب ترتیب

ورودی و خروجی هست که در پورت تعریف کردیم. **Wait** خالی یعنی تا ابد و هیچکاری نکن. صفحه ۲۲ بخون.

• Infinite Loop:

```

t_prcs_clock: PROCESS
BEGIN
    LOOP
        clock <= '0';
        WAIT FOR 10000 ps;
        clock <= '1';
        WAIT FOR 10000 ps;
        IF (NOW >= 90000000 ps) THEN
            WAIT;
        END IF;
    END LOOP;
END PROCESS t_prcs_clock;

```

Handwritten purple notes: "wait loop" and "clock = 0" with arrows pointing to the loop body and the clock assignment respectively.

به هر سیگنال فقط داخل یک پراسس میتونی مقدار بدهی. عملیات ضرب همان عملیات **and** کردن است. در یک کلاک سایکل در دی فلیپ فلاپ هم میتونی بنویسی که در لبه هست هم میتونی تو کل کلاک بخوانی. در این دی فلیپ فلاپ ها ۲ نوع چیز ذخیره میکنیم ۱. دیتایی که توسط استیج قبلی بدست آمده است. ۲. یک سری دیتایی هستند که ممکن هست در استیج یک یا دو استفاده نشوند و در استیج سوم باید ذخیره شوند. دقت کن یک تاخیر ستاپ تایم داریم در استیج ۱ به اندازه ستاپ تایم باید قبل اون آماده بشود و تاخیر دوم **TCQ** هست که ورودی روی خروجی قرار بگیرد. پس میشود کل زمان ها هر استیج بعلاوه ۴ ضربدر این ۲ تا تاخیر. حاصل محاسبات از نوع **NEXT** و اونی را که میخوانیم و استفاده میکنیم از نوع **REG**. و **PP1** ها جز **NEXT** هستند.

PP1 از نوع نکست و $PP1 \leq PP0 + BP1$ یعنی PPO از نوع REG هست. دقت کن مقدار دهی سیگنال ها از نوع NEXT هستند و سمت راستی ها که داریم میخوانیم و استفاده میکنیم از نوع REG هستند. داخل NEXT مینویسیم و از نوع REG میخوانیم. دقت کن فقط a, b قرار هست از پایپ لاین عبور کنند پس نیاز به REG, NEXT دارند نه BVO و بقیه که. دقت هم کن PP1 هم نیاز به REG, NEXT دارند چون قرار هست بعدا استفاده بکنیم یا در آن بنویسیم. دقت کن اگر ریست بزنیم همه REG ها صفر میشوند در غیر این صورت سر لبه بالا رونده کلاک همه NEXT ها داخل REG ریخته میشوند. سمت چپی ها NEXT ها هستند و سمت راستی ها REG ها.

فصل یازدهم:

Synchronizer: میاد ورودی را جوری تنظیم میکند که تو بازه ستاپ تایم و هولد تایم ورودی تغییر نکند و انگار یک نوعی زمان برای ما میخرد تا حالت metastability رد شود. با یک نویز ساده این ناپایداری رخ میدهد و همه سیستم ها این مشکل را دارند. هر چه resolution time بیشتر باشد احتمال ناپایداری کمتر میشود این همان زمانی هست که ما به حالت پایدار برسیم. این ها چیزی جز دی فلیپ فلاپ نیستند چون ورودی آسنکرون هست و هر لحظه تغییر میکند.

نرخ synchronization failure به ۲ چیز وابسته هست ۱. اینکه ورودی در اون بازه ستاپ تایم و هولد تایم تغییر بکند W اندازه ستاپ تایم هولد تایم هست و میخواهیم بدانیم چه کسری هست از کلاک و بعد مثلا ممکن هست تو هر ۱۰ تا کلاک این اتفاق بیفتد پس یک نرخ کلاک یا f_{clk} هم نیاز داریم. و ۲ اینکه بعد از اتفاق افتادن ناپایداری چه قدر احتمال وجود دارد resolution time نتواند آن را حل کند و ما هنوز مشکل داشته باشیم. ورودی synchronizer باید گلیچ فری باشد چون هر تغییری در فرستنده ایجاد شود ما فکر میکنیم داده درست هست چون نمیدانیم چه خبر هست. پس ورودی آنها باید output buffer بگذاریم تا نویز را حذف کند. سینک کردن باید فقط یکجا باشد. سینک خروجی را گارانتی نمیکند فقط ناپایداری را کم میکند. Multiple related signal: یعنی همه با هم مفهوم دارند و تکی مفهوم دارند کجا استفاده میشود؟ یعنی ورودی و خروجی بر اساس این سیگنال های تک بیتی تشکیل میشود و کل اینها با هم مفهوم میدهد نه یکی اینها در کجا استفاده میشود؟ همین address bus data bus مثلا میگی دیتا باس ۱۶ بیتی هست یعنی ۱۶ تا تک بیتی و تک به تک اینها مفهومی با همدیگر ندارند. پس جایی که بحث باس ها مطرح بود و آسنکرون بود روی اینها عمل سینک کردن نکن چون خروجی های تولید شده ممکن است مفهومی نداشته باشد. ناپایداری یک پدیده آنالوگ هست و هر موقع میتواند رخ بدهد بنابراین با random variable ها سرو کار داریم. تنها چیزی که میتوانیم تغییر بدهیم و تنظیم کنیم Tr یا resolution time هست.

خروجی گارانتی نمیشود در **synchronizer** ها و فقط سعی میکنیم ناپایداری به حداقل برسد. یک مسئله دیگر داریم به نام **edge detector** که خروجی را گارانتی کند که قبل از سینک کننده بیاد همان ورودی که قبل سینک کننده بوده را به کامپوننت بعدی بدهد. چرا ناپایداری؟ چون از ورودی خبر نداریم هر لحظه ممکن هست تغییر کند و دچار ناپایداری میشویم.

Edge detection: اگر فعلی ۱ هست و کلاک قبلی صفر هست یعنی لبه بالا رونده داشتیم. اگر همچنین چیزی داشتیم یک پالس تولید بکن با کلاک تولید میکنند همخوانی داشته باشد با دی فلیپ فلاپ مقداری قبلی را نگه میداریم. پس ۲ تا مقدار داریم فعلی و قدیم از گیت اند باید استفاده کنیم یک نات هم میخواهیم روی **past** بگذاریم لبه بالا رونده و روی **now** بگذاریم لبه پایین روند را پیدا میکند. خروجی این یک پالس هست اندازه این پالس به اندازه کلاک سیستم برابر هست. سیگنال های آسنکرون رو نباید همینطوری استفاده کنی روشن گیت بزاری چون ممکن هست نویز بگیرند. این یک مشکل و مشکل بعدی این هست کلاک نباید به چیز دیگری وابسته باشد رهبر سیستم هست و مشکل ایجاد میشود و دیگر سنکرون نیست.

روش **handshaking**: فرستنده میخواهد دیتا بفرستد باید سیگنال بفرستد **request** و گیرنده که **ack** میکند این درخواست را آماده دریافت داده میشود. گیرنده سر لبه کلاک خودش میفهمد که درخواست اومده و داده را برمیدارد و **ack** میفرستد و سر کلاک بعدی فرستنده میفهمد که گیرنده به درستی داده را دریافت کرده اگر **ack** درست باشد و میاد **request** را برمیدارد بعد از این گیرنده هم میبیند دیگر درخواستی نیست اون هم **ack** را برمیدارد. نیاز هست در این ۴ مرحله حالات قبلی خودش را حذف میکند پس به یک سری **state machine** نیاز داریم. مشکل این هست که ممکن هست کلاک خیلی کند باشد و کلاک دریافت کننده خیلی سریع باشد و ما دریافت نکنیم پس نیاز داریم که از دریافت کننده **feedback** بگیریم که روش **handshake** را معرفی کردیم. سیگنال **ready** اگر فعال شود فرستنده میتواند داده بفرستد. ارسال کننده در این مرحله سیگنال **request out** که همان نوشتن هست فعال میکند و دیتا هم روی باس میگذارد. روی ورودی سینک کننده به هیچ عنوان نباید نویز داشته باشد و از **out put buffer** یا **look ahead** میگذاریم همان دی فلیپ فلاپ هست و روی مسیر **req_out** میایم و دی فلیپ فلاپ میگذاریم. **Ack_out** هم باید گلیچ فری باشد نویزی روی آن نباشد پس دی فلیپ فلاپ قرار میدهیم. ورودی ها را در **decision box** ها مینویسیم.

